

SLOVENSKI NAROD.

Izahaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oglasila plačuje se od četiristopne petir-vrste po 6 kr., če se oglasilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Koimana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz seje mestnega zbora Ljubljanskega.

(Konec.)

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški poroča v imenu policijskega odseka o mestnega fizika dr. Kovača zdravstvenem poročilu za l. 1881. Poročevalec pravi, da se more pripoznavati poročilu, da je pisano z veliko marljivostjo in vestnostjo, napravilo bi pa še boljši utis, ko bi dr. Kovač v njem ne presegal meje dostojnosti.

Dr. Kovač opisuje v svojem poročilu Ljubljansko mesto kot jako nezdravo. Novih hiš je bilo l. 1881 zidanih 15. O pissoirjih toži, da so sedanji železni jako slabi in da naj bi se nadomestili s kamenitimi. Tudi priporoča, naj bi se uzidal pri gledališki kamenit pissoir. Pritožuje se nadalje, da se doslej še neso napravili vodnjaki na nemškem in frančiškanskem trgu. Vodovod da še zdaj ni upeljan, a silno potreben. Pnevmatično izpraznjevanje stranišč da naj bi se vsaj uvelo za zdaj v mestnih, deželnih in državnih hišah v Ljubljani. Tudi naj bi se nastavljal poseben tržni komisar, kateri bi nadzoroval mestni trg, ker mestni komisar, preobložen z drugimi posli, nima časa.

Policijski odsek stavi naslanjajoč se na to poročilo, kolikor se mu zdi potrebno, sledi nasvete:

1. Nujnost naprave pissoirja blizu deželnega gledališča se prizna in mestnemu magistratu se naroča, da stopi v tej zadevi v razgovor z deželnim odborom.

2. Odsek za napravo vodovoda se pozivlje, da kakor mogoče hitro predloži mestnemu zboru svoje sklepe.

3. Magistratu se naroča, da naznani občinstvu, kdaj in ob katerih urah se vozi mestni voz za smeti po raznih krajih mesta, in naj ukrene, da bode voz za smeti tudi sprejemal steklovino in črepinje.

4. Izpraznjevanje stranišč ima se v istih hišah, ki so se oglasile, odslej za poskušnjo vršiti po pnevmatičnem načinu in se naroči v ta namen iz Knaustove tovarne na Dunaji potreben stroj.

5. Desinficiranje stranišč, kanalov in pissoirjev, katero se je pričelo, ko je pretela kolera, se nadaljuje.

6. Mestnemu fiziku dr. Kovaču izrazi se za pridno in točno zdravstveno poročilo za l. 1881. zahvala in priznanje mestnega zbora.

Pri razgovoru o teh predlogih poprime besedo gospod župan Grasselli in izjavi, da se mu jako čudno zdi, slišati v poročilu toliko pritožeb o mestnem magistratu. Mestni fizik ima sedež in glas v magistratnem kolegiji, a tam je dr. Kovača le malo kdaj videti, tam pa je mesto, kjer naj bi oglašal on svoje pomisleke, in storilo se bode, česar treba.

Tudi mestni magistrat ve za potrebo pissoirja pri gledališči, ali do sedaj bile so vse obravnave v tej zadevi negativne, ker se c. kr. vlada odločno protivi, da bi se napravil pissoir na jedni ali drugi strani gledališča. Treba bode tedaj misliti, da se postavi kje blizu gledališča in reklo se je, naj se postavi v Zvezdi. A temu se je ugovarjalo, češ, da bi se s tem kvaril najlepši kraj mesta. A na Dunaji stojé na najbolj elegantnih šetališčih paviljoni v ta namen, in tako bi bilo možno tudi v Zvezdi v kakem kraju postaviti kaj jednacega.

Kar se tiče voza za smeti, bavi se že magistrat s tem, da vožnjo uredi. Prepoved, da se ne smejo metati v Ljubljano steklovina in črepinje, že obstoji, a ponovila se bode jako strogo. Pnevmatičen stroj se hoče nakupiti iz Stutgarta, a doslej došli odgovor ni bil dovoljen. Odbornika dr. Dolenc, prof. Šuklje govorita stvarno v tej zadevi, vzprejme pa se predlog odsekov.

K drugemu predlogu oglasi se načelnik odseka za vodovod, mestni odbornik Hribar. On pravi, da se je razgovarjal z drom. Kovačem o upeljavi vodovoda, a mestni fizik da je označil vse delovanje odseka za vodovod za prazno komedijo in trdil, da vodovoda še petdeset let ne bo. Po takih izjavah ni se hotel več z njim razgovarjati o tej zadevi. Kot načelniku odseka za vodovod pa mu je dolžnost mestnemu zboru nasproti označiti dosedanje delovanje odsekovo. Veščaki, inženirja Eipert in Czermak, so se zaslili. Naprosil se je strokovnjak dr. Pilot v Zagrebu, naj pride v Ljubljano in izreče svoje mnenje, a žal, temu strokovnjaku ni bilo mogoče ustreči želji Ljubljanskega mesta. Odsek za vodovod obrnil se je potem do hidrotehnikarja gospoda dra Stur-a na Dunaji, kateri je odgovoril na poziv odseka in tudi gospodu županu Grasselli-ju, ko ga je osebno obiskal na Dunaji, da pride v Ljubljano še tekom leta, tako da bode v kratkem rešeno vprašanje po geologu in hidrotehniku.

Odsek za vodovod pa je tudi skrbel, da se reši finančno vprašanje te zadeve. Zato je sklenil, da pošlje mestni magistrat okrožnico do vseh hišnih posestnikov, v kateri se vabijo, naj povedó že naprej, ali bodo jemali vode iz vodovoda. Po došlih odgovorih se bode začelo razpravljati še tekom te zime finančno vprašanje, tako da bode prihodnje spomlad vsa zadeva jasna ne samo v tehničnem, ampak tudi v finančnem oziru. (Občno odobranje.)

Potem se drugi nasvet odseka vzprejme, isto tako tretji.

K 4. nasvetu, zaradi pnevmatičnega izpraznjevanja stranišč, opomni mestni odbornik dr. Derč, da bode treba, predno se prične z novim sistemom, pripraviti jame pri hišah mestnih ali deželnih, da se bode pokazalo prebivalstvu, kako morajo biti urejene.

LISTEK.

Dubrovski.

(Povest A. S. Puškina, poslovenil J. P.)

(Dalje.)

Osmo poglavje.

Čitatelj je morda že uganil, da je hči Kirila Petroviča, o kateri smo omenili še le nekaj besed, glavna junakinja naše povesti. V tej dobi, katero zdaj opisujemo, bila je stara sedemnajst let in njena lepota bila je v polnem cvetju. Oče jo je silno ljubil in postopal je z njo z neko samo njemu lastno trmo; včasih se je prizadeval ustreči njenim najmanjšim željam, včasih jo je pa strašil s surovim in strogim ravnanjem. Prepričan o njenej udanosti, ni nikdar mogel pridobiti si njene zaupljivosti. Ona se je navadila skrivati mu svoja čustva, kajti nikdar ni mogla vedeti za gotovo, kako bodo vzprejeta. Ona ni imela prijateljic in vzrastla je v samotji. Žene in hčere sosedov zahajale so redkokrat k Kirilu Petroviču, katerega razgovori in zabave zahtevale so moških tovarišev, ne pa dam. Ogromna knjižnica, sestavljena največ iz del francoskih pisateljev 18.

veka, bila je dana njej na razpolaganje. Oče njen, ki ni nikdar nič čital razen „Popolne kučarice“, je ni mogel voditi pri izbiranju knjig, a Maša je se ve da, premetavši dela vsake vrste, nazadnje ostala pri romanih. Tako je dopolnjevala svojo odgojo, začeto nekaj pod vodstvom mamselle Michot-ove, katere je Kirila Petrovič skazoval preveč zaupanja in prijaznosti, in katero je bil prisiljen na skrivnem poslati na neko drugo posestvo, ko so posledice te prijaznosti postale preveč javne. Ona je bila dobra deklica in nikoli ni zlorabila upliva, kateri je imela, kakor se je videlo, na Kirilo Petroviča, v čemer se je odlikovala od drugih ljubljensk, katere je on slednji trenutek menjal. Kirila Petrovič sam jo je tudi bolj ljubil, kakor vse druge, in črnooki deček, kakih devet let star porednež, katerega obraz je spominjal na južne poteze mamselle Michotove, odgojeval se je pri njem in priznan je bil za njegovega sina, dasi je mnogo bosih otrok, ki so bili podobni Kirilu Petroviču kakor krajcar krajcarju, letalo pod njegovimi okni in prištevalo se k poslom. Kirila Petrovič naročil je za svojega majhnega Sašo (Aleksanderčka) francoskega učitelja, ki je prišel v Pokrovesko ob času teh dogodkov, ki smo jih popisali tukaj.

Ta učitelj dopal je Kirilu Petroviču s svojo prijetno vnanostjo in priprostim obnašanjem. Pokazal mu je spričevala in pismo od jednega Trojekurovljevega sorodnika, pri katerem je služil štiri leta za odgojitelja. Kirila Petrovič je vse to pregledal, samo z mladostjo svojega Francoza ni bil popolnem zadovoljen; ne zato, da bi bil mislil, da se ta ljubeznivi primanjkljaj ne da zjediniti s potrpežljivostjo in skušnjo, ki sti tako potrebni nesrečnemu poklicu učitelja; imel je druge pomisleke, katere je takoj sklenil objaviti mu. Zato je velel poklicati k sebi Maričko (Kirila Petrovič ni umel francoščine, in ona mu je ravavno prevajala). „Pojdi semkaj, Marička! Povej temu le musjé, da ga sprejemem, pa samo s tem pogojem, da se ne bo predrznil laziti za mojimi dekleti, če ne jaz tega pasiega sina . . . prevodi mu to, Marička.“

Marička je zarudela; obrnivša se k učitelju rekla mu je francoski, da se oče nadeja na njegovo skromnost in lepo vedenje.

Francoz se jej je poklonil in odgovoril je, da se nadeja zaslužiti spoštovanje, ko bi mu tudi odrekli prijaznost.

Marička je prevela od besede do besede njegov odgovor. (Dalje prih.)

Župan g. Grasselli omeni, da so za javna poslopja že prišli oglasi. V teh se bodo jame pripravile in hišni gospodarji bodo imeli priliko videti, kako morajo biti izdelane, da ne puščajo.

Mestni odbornik Žužek pravi, da se je oglašilo dosedaj devet posestnikov za pnevmatično sistemo, mej njimi vojaški erar, deželni odbor in mestni magistrat. Rudolfova železnica ima že upeljano to sistemo in ob določenem času pride stroj v ta namen v Ljubljano. Govornik je naprosil na dotičnem mestu, da se mu naznani, kedar se bode izpraznjenje po pnevmatičnem sistemu vršilo, in takrat bode gg. mestne odbornike povabil, da si stvar sami praktično ogledajo, kajti v knjigah bere se marsikaj, kar se hvali, kar pa ne ugaja. Tudi bi bilo umestno, da bi bili poprej, ko se uvede nova naprava, pozvani vsi stavbeni mojstri k mestnemu stavbenemu uradu, da se jim tam pove, kako morajo biti napravljene jame za pnevmatično sistemo.

Mestni odbornik Hribar reče, da je slišal, da so naprave za pnevmatičen način drage in najbrže zato da se je oglašilo tako malo hišnih posestnikov. Večina hišnih posestnikov, katera je konservativna, ve tudi, da se nova naprava s prva ne bode uvela imperativno, zato se je ogiba, ker se boji stroškov. Jako pospešilno bi tedaj bilo, da se dajo hišnim posestnikom posojila na amortizacijo. Zatorej g. Hribar predlaga, naj se izroči vsa stvar posebnemu odseku peterih članov, kateri naj mestnemu zboru poroča, kako bi se stvar najuspešneje in najhitreje zvršila.

Poročevalec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški pravi, da je pnevmatičen sistem za Ljubljansko mesto najkoristnejši in tudi najcenejši. Bogata mesta poprijela so se sistema poplavljenja (Schwemm- und Rieselsystem); a to ne kaže za Ljubljano, ker bi bili stroški preveliki. Stroj za pnevmatično izpraznjenje pa naj mestni magistrat naroči iz tiste tovarne, ki najboljše stroje dela.

Pri glasovanju se ne vzprejme predlog Hribarjev, ampak odobré se četrti in ostali nasveti policijskega odseka.

Mestni odbornik Šuklje poroča v imenu šolskega odseka o prošnji ravnatelja gosp. Leopold Belarja za povišanje funkcijske doklade in nasvetuje, da se ista z ozirom na veliko število učencev — 710 — na drugej mestnej šoli poviša od 100 gl. na 150 gl.

Mestni odbornik Goršič nasvetuje, naj se poviša funkcijska doklada g. Belarju od 100 gl. na 200 gl. A ta predlog ne obvelja in vzprejme se predlog odsekov.

Za napravo in popravo telovadnega orodja na drugej mestnej deškej šoli dovoli se 54 gl. in se nakaže plača trem pomožnim učiteljem na mestnih ljudskih šolah.

V imenu združenega stavbenega in olepševalnega odseka poroča mestni odbornik Hribar o prošnji Alojzija Korzike, glede ograje ob njegovem vrtu na Vrtačah. Poročevalec pravi, da je g. Korzika proti jasnemu sklepu mestnega zbora na severni strani mesto železne ograje potegnil zid in da navaja kot razlog za to, da bi mu mrzli sever zamoril vse nasade. Njegovo postopanje bilo je nepravilno in prositi bi bil moral zato, predno je zidal.

Poročevalec nasvetuje, naj se mu pusti zidanje stati kakor je, mestnemu magistratu pa naj se naroči, da gospoda Korziko zaradi njegove samovolje kaznuje.

Mestni odbornik Žužek se protivi temu predlogu, kajti g. Korzika, ko je prosil prvokrat, zavezal se je sam, da napravi na vseh prostih straneh vrta železno ograjo. Pač čudno bi bilo, da bi se mu to zdaj odpustilo, ko je vrhu tega še neko podstrešje napravil proti Tržaški cesti za drvarnico in gnojnico na nepravem kraji. Torej predlaga, da se njegova prošnja ne usliši in da ima ograjo izvesti v smislu sklepa mestnega odbora.

Mestni odbornik Pakič podpira odsekov predlog.

Mestni odbornik dr. Derč pravi, da je bil že odločno zoper dovoljenje, da se preloži pot, kar se vidi zdaj, da je bilo jako neprilichno, kajti zdaj se

hodi za zidom, ki nema ne vrat ne žlebov, torej za hišo, ne pred fronto; s tem zidom bo taka, kakor z zidom pri Waldberjevi hiši, in nikdar ne bo tu, ako se tudi kaj zida, napraviti lepih ulic. Tudi je gnojišče postavil Korzika, kakor kje na kmetih. Mestni magistrat naj mu torej ukaže, da takoj prestavi gnojišče, da ne bo zanaprej norca delal iz mestnega zbora, misleč, vsaj so dobri gospodje, bodo že dovolili.

Mestni odbornik Žužek opomni, da Korzika tudi ceste ni tako zvršil, kakor bi imel, kajti ni nivelirana, manjka jej jarkov in bode delala velike neprilike. Torej naj bi stavbeni urad gledal na to, da Korzika stori, kar mu je storiti.

Gospod župan Grasselli opomni, da ima stavbeni urad premalo osebja, da bi zamogel nadzorovati privatne stavbe, da se pa bode zgodilo, kar je treba, ko pride do oglada.

Mestni odbornik Šuklje pravi, da je bil s kraja za uslišanje prošnje, a ko je videl račun, da je Korzika za to, da je skvaril ves drevored v Zvezdi ob priliki slavnostnih dnij, zaračunal 3200 gl., ne more glasovati za prošnjo.

Pri glasovanju se prošnja Korzike ne usliši; torej mora podreti zid in napraviti ograjo. Seja se sklene.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 12. novembra.

Budgetni odsek avstrijske delegacije konstatoval je soglasje odsekov obeh delegacij glede budgeta ministerstev vnanjih stvari in državnih financ ter najvišjega sodnega dvora. Ozirom razlikujočih se ukrepov o budgetu za mornarstvo je odsek sklenil vztrajati v svojih storjenih ukrepih. Na to je odsek volil nuncijsko komisijo.

Nemško-liberalni poslanci česke zemlje imajo v 25. dan t. m. v Pražkej kazini konferenco, kjer se bodo posvetovali o svojem programu glede administrativne delitve Česke in o abstinencijski politiki. Pri tej priliki bode gotovo zopet mnogo državnih govorov, mnogo kokodakanja, a malo jajec.

Sovet ogerskih ministrov vršil se je v soboto popoldne na Dunaji; razen prvosednika Tisze so se ga udeležili ministri grof Szapary, baron Orczy, baron Kemeny, grof Szechenyi in Koloman Bedeković. Posvetovalo se je izključljivo le o notranjih ogerskih in hrvatskih zadevah ter se bode nadaljevalo. Glede Hrvatske se doslej ni ukrenilo nič določnega. Bedeković in Tisza sta konferirala tudi z designiranim novim banom fzm. Fr. Filipovićem. Hrvatski minister Koloman Bedeković je bil sicer že dal svojo ostavko, a vodi še vedno ministerske posle; trdi se, da bode ostavko nazaj vzel in še dalje ministroval.

Vnanje države.

Iz Srbske prihajajo sedaj samo oficijozna poročila, ki javljajo, da se bode ustanek kmalu udušil. Podpolkovnik Hadžić in major Srečković da sta zvršila spreten pokret, vsled katerega da so uporniki na vzhodni strani Banje deloma se udali, deloma pa pobegnili v Bolgarijo, kjer da so jih družinarji razorožili. Okraj Banja je orožje že oddal. V okraj Boljevac so se ustaški vodje pozaprli. Topničarstvo v Zajčarji in pol eskadrona ondukajšnje žandarmerije da se je posebno obneslo. Dva insurgenta sta se brzododno ustrelila. Okrožni predstojnik Jozić, nekaj uradnikov in polkovnik Aleksej Nikolić, ki so očigled pretečej nevarnosti brez povoda zapustili Zajčar, se bodo postavili pred sodišče. Zveza mej Zajčarjem in vojaški posedenim krajem okoli Banje in Boljevca ter z drugo deželo in prestolnico se je zopet izvela in upor popolnem zadušil. Sodna preiskava se bode takoj vršila. V bitkah je palo pet častnikov, mej njimi jeden podpolkovnik. — Vsi strankarski listi, celo „Videlo“, so prenehali izhajati.

Bivša bolgarska ministra, generala Kaulbars in Sobolev, dobila sta poveljništvo brigade. Razen tega izrekel jima je car svojo zadovoljnost zavoljo izvedenja izročnih jima nalog. Lesovoj in Polsikov sta se zopet vzprejela v rujsko vojsko, prvi v glavno topničarsko upravo, drugi v svoj prejšnji polk. — „Moskovski list“ razpravlja vprašanje, kateri vladarski način je bil svoje dni najprilichnejši za osvobodeni bolgarski narod ter vpraša, če je bilo potrebno v Bolgariji ustanoviti malovredno, jetično monarhijo. Od kod naj bi se bil vzel mož, ki bi v vazalske, od vsakega odvisnej Bolgariji mogel vzdržati monarhičen princip, ko ni bilo temelja za osnovo

ugledne monarhije? Bi li ne bilo pravilneje, ako bi se bila namesto slabotne šablonske konstitucije osnovala verna, pravična republika z vodjo, odgovornim deželni, Rusiji in Evropi? Bi li ne bila samoupravna, civilizovana državna oblika z nadzorstvom Rusije in s sporazumkom velevlastij pripravnejša in naravnejša za Bolgarijo? Taka na primer, kakršno vodi knez Vogorides, kateri ne hlepi po nikakšnem kraljevskem ali polukraljevskem veličastvu in je jednega rodu in vere s svojimi sodržavljani? Zakaj bi ne bil vrhovni gubernator vzhodne Rumelije ob jednem tudi vazalski vodja Bolgarije? Samostojnost Bolgarska bi se s tem ne omejevala; sultanu pa bi to znabiti laskalo, ko bi bil njegov podanik na čelu deželi, odpadšej od nje. Glede stališča ruskih oficirjev v Bolgariji pravi list, da se naj uporabljajo izključno le za vojniške stvari ter se ne umešavaio v volilne agitacije. Ruski je ležeče na tem, da se Bolgarija vlada v zmislu svojega lastnega prida ter se ubrani izsesavanju tujcev.

Dopisi.

Od Savinje 9. nov. [Izv. dop.] Svečanost ob priliki izročevanja srebrnega zaslužnega križca g. Gašperju Šornu, županu v Grajskej Vasi, se je vrlo dobro obnesla dne 4. t. m. Na stotine ljudstva, Mozirski Sokol, Celjski pevci in mnogi odličnjaki so došli v prijazno priprosto vasico čislati očeta Šorna, ki že mnoga leta krepko in neumorno deluje na korist javnega blagorja. Po slovesnej maši zbralo se je občinstvo pred lično sostavljenim o.rom. Namestnijski svetovalec g. Haas iz Celja, pooblaščen izročiti častencu križec, nagovoril je v slovenskem jeziku občinstvo, rekoč, da je sicer vsem znan uzrok te slovesnosti, da velja izročiti zaslužni križec možu, kateri si je s svojimi zaslugami pridobil neomejeno zaupanje in spoštovanje pa tudi ljubezen, da bi bilo težko vse zasluge Šornove posebej naštetii. Šorn je mnogoletni, ponovljeno voljeni ud vseh v okrajih obstoječih korporacij, v kojih je vedno zastopal korist kmeta. Pridobil si je zaupanje vseh oblastnij in je bil presvetlej cesarskej rodbini vedno udan. „Z veseljem — tako omeni g. glavar — izvršim častno nalogo, da pripnem g. Šornu križec na zaslužna prsa in želim, da bi bilo g. Šornu dano se še mnoga leta veseliti tega častnega znamenja.“ Cesarju pa kot spoznavatelju zaslug zakliče g. glavar trikratno „Slavo“. G. Šorn se je v prisrčnih besedah zahvalil za čast, izkazano mu po Njih Veličanstvu. Javno čestitala sta g. Šornu potem g. Lipold v ime „Savinjskega Sokola“, in g. Toplak v imenu Vranjskega sodišča. Ta slavnost nam je bila v dokaz, da narod svoje dalavne može spoštuje. Vsa vas je bila okinčana z mlaji, venci in zastavami v cesarskih in slovenskih bojah.

Nobenega nereda, pa tudi ne najmanjše prenapetosti ni bilo videti, vse se je radovalo z odlikancem vred v čistem neskaljenem veselji. Zakaj bi se tudi ne veselil Slovenec takih dogodjajev? Saj presvetli cesar čisla s takim: ukrepi ves slovenski narod. Prav resnične so besede, ki so bile brati na slavoloku: „Radostno čestita občina Grajska Vas, ker v sreči in nesreči moder bil si jej vodnik,“ — „Vsak faran, znanec, prijatelj, kliče ti na glas: Živel, in prejmi več zaslužnih še odlik.“

Iz obljublenc dežele, 9. novembra. [Izv. dop.] Gospod urednik! Ste li bili že v obljubljeni deželi vi? Jaz bi dejal da ne, in pred ko ne se ne lažem, če tako trdim; zatorej vam čem pa povedati danes, kakšna je ta dežela, kakšen ljud v njej prebiva, in — kaj v njej, v „obljubljeni deželi“ — rase. Vse to pa pišem v spominu . . .

8. novembra t. l. je bilo, pa vreme ne kaj ljubeznivo, ker mej tem, ko je prejšnji dan nebo bilo čisto, jasno, jel je dopoldne 8. novembra, ko smo trije slovenski marterniki romali tje gori „vrh planin“, neusmiljeno dež liti, in že smo skoro obupali, da bomo videli še kdaj (zlasti jaz) — tisto „obljubljeno deželo“ . . .

Mej dežjem, deloma vozeč, deloma peš, dospeli smo vender slednjich srečno v nesrečnem dežji in blatu v toliko zaželjen kraj, kjer se nam je imelo po jednoličnem životarenji — srce in oko — napasti različno barvanih podob, živih in mrtvih, in družega tacega več, kar se ne vidi povsodi, in tudi

ne sliši, še o lepem ne, toliko manj o slabem vrenu! —

Bili smo tedaj o „obljubljeni deželi!“ — Vam g. urednik je — kakor sem že trdil — neznan, tedaj vam jo pa naslikam z vsemi barvami in črtami, katere so potrebne.

Obljubljena dežela in nje prebivalci so — čist, precej krepk slovensk narod; razprostira se na dolgo in široko; in sicer bolj kot Ljubljansko mesto . . . V tej deželi in mej nje prebivalstvom ni najmanjše germanske lulike ne — nemškutarskega duha. Če tudi je ta dežela po naravi slabo obdarjena, in rasejo tam le: oves, krompir in „kavle“, nekaj sadja, — je pri vsem tem le zanimiv kraj to, gorat, obdan s sedli in dolinami; pa se zdi človeku vendar vse skupaj nekako romantično . . .

Okrog in krog obdajajo „obljubljeno deželo“ — samo „hribi in doline“, — nemškutarjev in „deutschkrajnerjev“ pa tam ni, še sluha in duha ni po njih, kakor tudi ne tacih kranjskih budal, ki bi veljala kot unikum nemške zalege. No, tam — kakor sem že dejal, rasó sicer le „kavle“ in krompir pa oves, a povedati vam moram, da tamkaj se ne bère: Celjski butelj „Kmetški Prij.“, ne „Laibacher Wochenblatt“, tedaj sledi, da v tej deželi tudi ni — navadnih budal, ki bi se ponašala s svojo galvanizirano — omiko.

Da pa tu ni vse tako okusno kakor drugej, ni kriv tega ne podžupan, ne občinski tajnik, ne kakšen obč. svetovalec, in ne — vreme, marveč osoda in narava, ki ste to obljubljeno deželo tako slabo z dobrotami obdarili! . . .

Res je, da nosi tu poštni pečat samo nemško ime, to se pravi slovensko ime v nemškem kožu, — zaradi te malenkosti pa je „obljubljena dežela“ že zbog tega nekaj vredna, ker ni v njej ne planinskih nemškutarjev, ne „deutschkrajnerskih“ — oderuhov. Blagor jej — „obljubljenej tej deželi“ — v — Loškem Potoku! Odo Puščavnik.

Domače stvari.

— (Komers na čast Ljubljanskej mestnej deputaciji) napravilo je v petek dné 9. t. m. akademično društvo „Triglav“ v Gradci. Razen dijakov bili so pri tem komersu navzočni tudi profesorji dr. Krek, dr. Klemenčič, Hauptman in Lendovšek, in mnogo narodnih uradnikov. Mej krasno ubranim petjem čitalničnega pevskega zbora, ki obstoji po večini iz dijakov, vrstile so se napitnice in govori, v katerih se je čula marsikaka grenka a resnična beseda o žalostnih naših sedanjih političnih in socialnih razmerah. Burno odobravanje sledilo je besedam, katere je star, za našo sveto slovensko stvar unet in obče spoštovan domoljub govoril v obsodbo znanih dogodkov v kranjskem deželnem zboru, in navdušeno se je pritrjevalo predlogu, da se to zastopniku odločno narodne politike, dru. Zarniku, sporoči brzojavno. Navdušenje pa je priklopelo do vrha, ko je Ljubljanski mestni odbornik g. Klein s krasnimi besedami napil profesorju dru. Kreku kot očetu slovenske kolonije v Gradci, in zahvaljevaje se dijakom za prekrasni večer podarjal, da se mej tako za domovino in narod uneto mladino mora tudi starejšim domoljubom srce in misel pomladiti. — Gotovo bode ta večer ostal v prijetnem spominu vsacemu udeležencu.

— (Nemškutarsko hinavstvo.) „Der dumme Kerl von Laibach“ pripoveduje v svojej poslednjéj številki, da bode deputacija mestnega odbora, ki se je poslala v Gradec, da prouči tamošnjo upravo užitnine in mestne hranilnice, pač mesto mnogo stala, sicer pa ostala zanje brez koristi. Mi smo hinavskega žurnalista z Blatne vasi na kratko že zavrnili; danes, ko so se vsi člani deputacije že vrnili in smo se prepričali, kako temeljito so se poučili o zadevah, ki so za naše mesto in materialne prohibitke njegove jako važne, dalje koliko neocentelnih izkušenj so pridobili glede tacih naprav, katere je v našem mestu neobhodno potrebno oživotoriti, naj zagotovimo moža železne vesti, da bode ugodne uspehe imel priliko prej opazovati, kakor si to želi. O tej priliki naj pa tudi omenimo, da so razna potovanja, ki so se svoje dni vršila na Dunaj

zavoljo informacij o mestnem posojilu, mestu mnogo mnogo več stroškov prizadejala, ko ta deputacija; in vendar od mestnega posojila vsled famozne nemškutarske uprave njegove mesto doslej še nema, in tudi še celo vrsto let ne bode imelo tacih koristij, kakršne mu brezdvomjeno nastanejo vsled užitninskega zakupa in ustanovljenja mestne hranilnice prav v kratkem. Da se pa nemškutarsko hinavstvo in zaničljivost njihove taktike do dobrega spozna in zopet v pravo svetlobo postavi dogma, ki so jo iznašli o gospodarskej svojej nezmotljivosti, naj bode omenjeno tu, da je leta 1882. po poročilu finančnega odseka, ki se je obravnavalo v jedrej poslednjih sej mestnega zastopa, narodna stranka zboljšala finančne razmere mesta v primeri z letom 1881, v katerem je mestno gospodarstvo oskrbljevala še fakcijsna stranka, za preko 12000 gl. Kako bode „Ljubljanski butelj“ izopačil ta faktum?

— (Sokolov „jour fixe“) preteklo soboto izpal je izvrstno. Prisotnih bilo je okolu 80 članov. Razen krepkih zborov in četverspevov omeniti je humorističnega, vmes pa tudi rezkega in dobro osoljenega berila gosp. staroste Valentinčiča, nagovorov gg. dra. Zarnika, dra. Derča. Ukrenilo se je, da bode odslej „jour fixe“ na vsake 14 dni, da se priredi v čitalničnej dvorani Miklavžev večer, ki bode aranžiran posebno zabavno. Prvi „jour fixe“ bil je vseskozi jako zabaven in živahen, in po tem začetku sodeč, upamo si zagotavljam, da bodo letošnji Sokolovi večeri še prekosili nekdanje, ki so vsem deležnikom še v tako veselem spominu.

— („Obrazy z Krajiny“) imenovalo se bode krasno ilustrovano delo, ki začne prihodnje leto izhajati v založbi knjigarja I. Otta v Pragi. Pisatelj tega dela je naš jezik in naše razmere dobro poznavajoči Jan Lego, o čegar ljubezni do našega naroda smo imeli že priliko spregovoriti.

— (Grcf Blagay) odložil je svoj mandat kot poslanec veleposestva kranjskega. Tako čitamo v Dunajskih listih.

— (Ljubljansko čevljarsko bolnišnopodporno društvo) priredi „Delavsko veselico“ v nedeljo dne 18. nov. t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih čitalnične restavracije na korist gori navedenega društva, s sodelovanjem sl. moškega zbora delavskega izobraževalnega društva in gledališke godbe. Spored: 1. Dr. B. Ipavec: „Bratska“, zbor. 2. Lisinski: „Tam gde stoji“, osmospev. 3. Dr. G. Ipavec: „Slovenec sem“, zbor. 4. Ivan pl. Zajc: „Juršičeva putnica“, zbor. 5. * * * „Povodni mož“, deklamacija. 6. * * * „Potna pesen“, osmospev. 7. * * * „Lahko noč!“, četverspev. 8. * * * „Venec narodnih pesni“, godba. 9. Ples. Kasa se odpre ob 7. uri. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina za osebo 30 kr. Ker je čisti dohodek namenjen društvu, katerega namen je jako blag, se nadeja odbor, da se sl. občinstvo v mnogobrojnem številu udeleži te velice. Radodarni darovi se hvaležno sprejemajo.

Odbor.

— (Slovesna izročitev zlatega križca g. dru. G. Ipavic-u v Šent Jurji) se bode v 15. dan t. m. vršila po sledečem programu: Ob 10. uri slovesna sv. maša, ob 11. uri izročitev križca, ob 12. uri banket, ob 7. uri zvečer bakljada in serenada, ob 8. uri plesni venček; igrala bode Slatinska godba (Sauerbruner). Osobna povabila k tej svečanosti se neso razpošiljala.

— (Umor.) Včeraj zvečer ob 5. uri je na Karolinskem predmestju v hiši št. 1. tik botaničnega vrta 18 letni delavec v tovarni za užigalne klince, Dragotin Treo, rojen Ljubljčan, čevljarskega pomočnika Rajka Boskoviča iz Ljubljane s sekiro tako silno po glavi udaril, da je Boskovič četrte ure potem umrl. Boskovič ljubil je sestro Treovo in jo hotel vzeti. A Treotu ta ljubezen ni bila po volji in je večkrat zabavljaj, na kar mu je Boskovič zagrozil, da ga bo. Včeraj proti 5. uri prišel je Boskovič v hišo k Treovim in njegova ljubica prinesla mu je juhe, katero je pil. Treo ustane in, ne da bi se bila kaj kregala, vzame sekiro in useka z vso močjo Boskoviča po glavi, da se je takoj na tla zgrudil in kmalu umrl. Zločinca Treota prijela je policija in izročila deželnej sodnji.

— (Aleksander Dumas) oče je dobil spominek, ki se mu je postavil na trgu „Place Malesherbes“ v Parizu in se 4. t. m. ob drugi uri popoldne slovesno razkril. Časopisi opominjajo povodom te spominske slavnosti na imenovanega glasovitega romana- in dramopisca. „Dumas père“ je od 1830. leta naprej do svoje smrti 5. dan decembra 1870. francosko literaturo z romani in igrokazi ogromno obogatil in tudi mnogi izmed nas je kot mladenič poželjivo čital njegovega „grofa Monte Kristo“, „Tri Musketarje“ itd. Naš Stritar je v svojem Dunajskem „Zvonu“ slavil Dumas-ovo izvrstno pripovedovanje in posebno jedno lastnost, ki se da menda le s francosko besedo pojmu primerno zaznamovati, to je, da je „Dumas bil „causeur“ prve vrste. „Causeur“, „causerie“ — kako se pravi to slovenski? — Rajni Ferdo Kočever Zagrebški pisal je v naš list leta 1872 Zagrebške „causeries“ krstivši jih „črčkarije“. No, to ni „causerie“, bo mnogi rekel. Kaj pa je „causerie“? — Umetnost, o stvari kakršni bodi duhovito in prijetno govoriti brez črteža, „duhovito čenčati.“ — Da pa se mi danes spominjamo Dumas-a, temu je povod moment, ki se je v časopisih naglašal v spomenicah temu pisatelju. Francoski jezik namreč pred 50imi leti mnogih izrazov ni imel, ki jih ima danes. Jezik, ki je pred 200 leti imel svojo „zlato dobo“, jezik omikancev velikega dela zemlje v prejšnjem in še sedanjem stoletju, jezik diplomatov in dvorov, so v izraževanju mnogih posamičnostij človeškega življenja razvili še le v zadnjih desetletjih pesniki in pisatelji: Dumas père et fils, Feuillet, Feydeau, Victor Hugo in vsa dolga vrsta do naših vrstnikov: About, Daudet, Zola itd. Ako se je tak kulturni jezik, kakor je francoski, v mnogem oziru še le zadnja desetletja razvijal — in to je naravno — potem pa se drznejo politični pobalini naših sovražnikov in smešijo našo skromno slovenščino rekoč, da je še v plenicah in nesposobna za javnost. Tolažimo se, vsaj naš narod nas razume, on dosti bere. Naj zato Glantschniggi le kriče, da ni res. Takega orožja nas ni strah!

Gospod urednik!

Oziraje se na §. 19 tisk. zak. pozivam Vas, da sledeči popravek v prihodnji številki Vašega lista objavite:

V šte. 255 od 7. t. m. prinašate pod naslovom: „Čegava je dobrohotna roka“ neresnično notico, ker ni res, da je več nemčurjev nabralo nekoliko prostovoljnih donoskov za moje podjetje, kakor tudi ni res, da jek nek g. L sam dal 15 gl. Tudi Vaša daljna trditev, da so drugi nemčurji po 1 do 4 izvode „Ljudskega Glasu“ naročili rekoč: „Tak list, ki tako narodnjake napada, ne sme poginiti, je neresnična.“)

Spoštovanjem

Ferko Suhadobnik,
urednik „Ljud. Glasu“.

V Ljubljani 8. novembra 1883.

*) K temu opomnimo samo to, da gosp. Suhadobnik našega stavka: „In tako je za dve številki obstanek zagotovljen z nemčurjskimi novci, pa zagotovljen tudi lističa program in mēr“ — ne zanikava, — da je tudi našo prvo notico z napisom „Nazaj hodi“ mirno utaknil v žep ter tako sam priznal, da mu je došla podpora. Od kod? Od narodne strani gotovo ne. Domnevati bi se tedaj smelo, da je g. Suhadobnik zlezel mej „reptilije“, ko bi k temu ne bil preveč neukreten. Sicer je pa vse te podrobnosti o nemčurjskej podpori pripovedoval g. St . . . , in ta bi utegnil to znati.

Uredništvo.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Madrid 12. novembra. Nadkamornik, kraljevi pobočnik, ministra vnanjih stvari in vojne peljejo se do Barcelone nemškemu cesarjeviču naproti. Kralj bode cesarjeviča skoro gotovo spremljal na potu po Andaluziji. Municipij name-rava ob navzočnosti cesarjevičevej prirediti bikove boje. Ponajveč listov označuje potovanje cesarjevičevo kot goli čin udvorljivosti.

